

มาตรา 23 เมื่อมีปัญหาโต้เถียงเกี่ยวกับการประชุมซึ่งมิได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ให้ประธานคณะกรรมการกลางนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายอำเภอ คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะการประชุมคราวนั้น และให้นายอำเภอรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวนี้ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

มาตรา 24 การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมคณะกรรมการกลางโดยอนุโลม

## หมวดที่ 5 รายได้

มาตรา 25 ให้กระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดสรรรายได้สำหรับการบริหารหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้ ดังต่อไปนี้

- (1) เงินอุดหนุนหรือเงินส่งเสริมจากรัฐบาล
- (2) ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้จากที่ดินในเขตหมู่บ้าน
- (3) เงินภาษีและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ตามที่จะมีกฎหมาย ระเบียบ มติ

คณะรัฐมนตรีและคำสั่ง จัดสรรให้

- (4) เงินอุดหนุนจากราชการบริหารส่วนท้องถิ่น
- (5) เงินและทรัพย์สินที่มีผู้ทูลให้
- (6) เงินรายได้ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดสรรให้
- (7) รายได้อื่น ๆ

การอุทิศเงินและทรัพย์สินตาม (5) ต้องมอบแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

การจัดสรรเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้จากที่ดินในเขตหมู่บ้านตาม (2) ระหว่างหมู่บ้าน ตำบลและจังหวัด ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามความจำเป็นของแต่ละหมู่บ้าน

มาตรา 26 การใช้จ่ายเงินของหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณและการคลังของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ในระเบียบดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการจัดทำแผนและโครงการไว้ด้วย

มาตรา 19 ถ้าประธานคณะกรรมการฝ่ายใดพ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากพ้นจากตำแหน่งประจำหรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการฝ่ายนั้นพ้นจากตำแหน่งด้วย

#### หมวดที่ 4

#### การประชุม

มาตรา 20 ให้คณะกรรมการกลางประชุมกันไม่น้อยกว่าเดือนละครั้ง การกำหนดวันประชุมให้ประธานคณะกรรมการกลางเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม โดยคำนึงถึงความสะดวกและการประกอบอาชีพของกรรมการกลางเป็นหลัก

กรณีที่มีการรวมหมู่บ้านตามมาตรา 8 ในการประชุมครั้งแรก ให้นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอมอบหมายให้เป็นผู้นำประชุมและทำหน้าที่ประธานชั่วคราวเพื่อเลือกประธานคณะกรรมการกลาง

สถานที่สำหรับประชุมคณะกรรมการกลาง ให้ใช้สถานที่คณะกรรมการกลางเห็นสมควร

มาตรา 21 การประชุมของคณะกรรมการกลาง ต้องมีกรรมการกลางมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการที่อยู่ในตำแหน่งจึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการกลางไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการกลางเป็นประธานในที่ประชุม

ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการและรองประธานคณะกรรมการกลางไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้เลือกกรรมการกลางคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมครั้งนั้น

มาตรา 22 การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

กรรมการกลางคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ประธานคณะกรรมการกลางหรือกรรมการกลางในขณะทำหน้าที่เป็นประธานอยู่ในที่ประชุมนั้นมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะกรรมการกลางด้วย และในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานคณะกรรมการกลางมีสิทธิออกเสียงชี้ขาดได้อีกหนึ่งเสียง

การประชุมคณะกรรมการกลางโดยปกติ เป็นการประชุมโดยเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าฟังได้ แต่บางกรณีถ้าประธานคณะกรรมการกลางเห็นว่าหัวข้อการประชุมเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผยอาจปรึกษาหารือคณะกรรมการกลางเพื่อขอให้ดำเนินการประชุมลับก็ได้

มาตรา 18 ให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีหน้าที่ดังนี้

(1) คณะกรรมการพัฒนามีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของราษฎรและพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ โดยร่วมมือกับคณะกรรมการฝ่ายอื่น ๆ และตามนโยบายของคณะกรรมการกลาง

(2) คณะกรรมการปกครองมีหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของราษฎร และดูแลกิจการในหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และนโยบายส่วนรวมของชาติ แนะนำและส่งเสริมให้ราษฎรในหมู่บ้านมีความสนใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตย ที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งการเสริมสร้างความสามัคคีของส่วนรวม

บรรดาหน้าที่อื่นใด ถ้ามิได้ระบุว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งโดยเฉพาะ และจำเป็นจะต้องกระทำ เพื่อให้มีการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการปกครองที่จะต้องดำเนินการ

(3) คณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน รวมทั้งจัดกำลังป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(4) คณะกรรมการการคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของหมู่บ้าน

(5) คณะกรรมการสาธารณสุขมีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การอนามัย การวางแผนครอบครัว และการสุขาภิบาล ตลอดจนการรักษากภาวะแวดล้อมของหมู่บ้านและป้องกันอันตรายอันเกิดจากภาวะแวดล้อมในหมู่บ้าน

(6) คณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรมมีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การลูกเสือและเยาวชน ตลอดจนกิจกรรมที่เกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม การกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ

(7) คณะกรรมการสวัสดิการและสังคม มีหน้าที่เกี่ยวกับสวัสดิการของราษฎรและสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ตามความจำเป็น

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ อาจจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรกรและสหกรณ์ กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่น ๆ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการแต่ละคณะได้ตามที่เห็นสมควร

(7) เผยแพร่การดำเนินงานพัฒนาของทางราชการให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ

(8) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแฟง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรม เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดแล้ว ให้รายงานให้นายอำเภอทราบ

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการจะได้มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานคณะกรรมการกลางเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกลาง เว้นแต่คณะกรรมการกลางจะได้มอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน

มาตรา 15 ในกรณีสาธารณภัย ภัยทางอากาศหรือการก่อวินาศกรรมเกิดขึ้นหรือใกล้จะเกิดขึ้นให้ประธานคณะกรรมการกลางในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือประธานคณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจหน้าที่ในการสั่งหรืออำนวยความสะดวกและบรรเทาภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาภัยฝ่ายพลเรือนไปก่อนได้ แล้วรายงานผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่รับผิดชอบทราบ

### หมวดที่ 3

#### คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้าน

มาตรา 16 ในหมู่บ้าน ให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการกลางในแต่ละสาขางานตามที่ได้รับมอบ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จะมีกี่คณะแล้วแต่คณะกรรมการกลางจะพิจารณาเห็นสมควร โดยปกติควรมีคณะกรรมการพัฒนา คณะกรรมการปกครอง คณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย คณะกรรมการการคลัง คณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรม คณะกรรมการสวัสดิการและสังคม หรือคณะกรรมการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพิจารณาเห็นว่าจำเป็น

มาตรา 17 ให้คณะกรรมการกลางตามมาตรา 7 และมาตรา 8 แบ่งหน้าที่กันเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ และให้ประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ คัดเลือกบุคคลผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 10 และมีความรู้หรือสนใจในแขนงงานนั้น ๆ อย่างน้อยสามคนเข้ามาร่วมบริหารงาน ผู้ได้รับการคัดเลือกในแต่ละฝ่ายจะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลาง

ถ้าตำแหน่งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ ให้เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน ยกเว้นกรณีตาม (6) และให้ผู้ได้รับเลือกตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันจะไม่เลือกขึ้นแทนก็ได้

มาตรา 13 ที่ปรึกษาคณะกรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก
- (3) นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (4) ถูกย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับหมู่บ้านนั้น

ได้

ตำแหน่งที่ปรึกษาคณะกรรมการว่างลงเมื่อใด ให้นายอำเภอท้องที่พิจารณาแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 7 วรรคสี่ เป็นที่ปรึกษาต่อไป

มาตรา 14 ให้กรรมการกลางมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) บริหารหมู่บ้าน หรือดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสภาตำบล นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด
- (2) พิจารณาวางนโยบายในการปกครองหมู่บ้าน วางแผนและโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามความต้องการของราษฎรในหมู่บ้านนั้น
- (3) ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้สำหรับคณะกรรมการหมู่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่
- (4) ดูแลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ
- (5) ให้ความร่วมมือและประสานงานในแผนการและโครงการพัฒนาตำบล และหมู่บ้าน สนับสนุนให้มีการร่วมมือจากองค์การอาสาสมัคร หรือองค์การสาธารณกุศล ตลอดจนแก้ไขปัญหาคือข้อขัดข้องและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน
- (6) ร่วมมือช่วยเหลือการปฏิบัติงานของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งทางราชการจัดตั้งหรือสนับสนุน และดำเนินงานในเขตหมู่บ้านนั้น

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) อายุยี่สิบปีบริบูรณ์หลักฐานทางทะเบียนราษฎรในวันเลือกตั้ง
- (3) มีภูมิลำเนาและถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนในวันเลือกตั้ง

- (4) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช
- (5) ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ

เมื่อราษฎรส่วนมาก เลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อผู้ใดเป็นกรรมการกลางและเป็นผู้มีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10 แล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ และให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อออกหนังสือสำคัญตามแบบท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้จับสลาก

วิธีเลือกตั้งให้กระทำโดยวิธีลับหรือเปิดเผย และให้ใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยการเลือกตั้งให้ผู้ใหญ่บ้านโดยอนุโลม มาตรา 12 กรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปี และกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิต้องพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก
- (3) นายอำเภอให้ออกเพราะขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา 10
- (4) คณะกรรมการกลางมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทางซึ่งจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของหมู่บ้าน มติดังกล่าวจะต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของคณะกรรมการกลางที่อยู่ในตำแหน่ง
- (5) นายอำเภอสั่งให้ออกเพราะไม่มาประชุมสามครั้งติดต่อกันโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร
- (6) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ยุบคณะกรรมการกลาง หรือคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามมาตรา 29

(4) พ้นจากตำแหน่งกำนันหรือผู้ใหญ่บ้าน

มาตรา 10 ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(1) มีสัญชาติไทย

(2) อายุยี่สิบปีบริบูรณ์ตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎรในวันเลือกตั้ง

(3) มีภูมิลำเนาและถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรอยู่ในหมู่บ้านนั้นมาแล้วติดต่อกันไม่น้อยกว่า 6 เดือนจนถึงวันเลือกตั้ง

(4) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(5) มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาปีที่สี่ หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาปีที่สี่ เว้นแต่ท้องที่ซึ่งไม่อาจเลือกผู้มีความรู้ดังกล่าวผู้ว่าราชการจังหวัดอาจพิจารณาตามที่เห็นสมควรได้

(6) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(7) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษหรือไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดไว้ สำหรับคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่โดยอนุโลม

(8) ไม่เป็นข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(9) ไม่เป็นผู้มีชื่อเสียงในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียทางศีลธรรม

(10) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกฐานทุจริตต่อหน้าที่รวมทั้งในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ยังไม่พ้นกำหนดสามปี นับแต่วันไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก

(11) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษและยังไม่พ้นกำหนดเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษ

มาตรา 11 วิธีเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอมอบหมาย เป็นประธานพร้อมกำนันและผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้น ประชุมราษฎรผู้มีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

มีจำนวนอย่างน้อยห้าคน อย่างมากไม่เกินเจ็ดคนเป็นกรรมการกลาง กรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ จะมีเท่าใด ให้เป็นไปตามที่นายอำเภอกำหนดตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน การเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามมาตรา 11

หมู่บ้านใดมีผู้ใหญ่บ้านเป็นกำนันอยู่ด้วย ให้กำนันของหมู่บ้านนั้นเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ให้สำรวจตรกำนัน และหรือแพทย์ประจำตำบล ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตหมู่บ้านของกำนัน เป็นกรรมการกลางโดยตำแหน่ง

ให้คณะกรรมการกลางเลือกรองประธานคณะกรรมการกลางหนึ่งคน และเลขานุการหนึ่งคนจากกรรมการกลาง การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำโดยเปิดเผยโดยใช้วิธียกมือถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ใช้วิธีจับฉลาก

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้านได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากข้าราชการหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่ปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับหมู่บ้านนั้น

มาตรา 8 ในกรณีที่มีการรวมหมู่บ้านมากกว่าหนึ่งหมู่บ้านถ้าในหมู่บ้านนั้นมีกำนันอยู่ด้วยให้กำนันเป็นประธานคณะกรรมการกลางสำหรับกรรมการกลางอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรา 7 และถ้าหากหมู่บ้านที่มารวมกันนั้นมีกำนันมากกว่าหนึ่งคน ให้คณะกรรมการเลือกกำนันคนหนึ่งเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ให้กำนันที่เหลือเป็นรองประธานคณะกรรมการกลาง และมีให้นำมาตรา 7 วรรคสามมาใช้บังคับในการเลือกรองประธานคณะกรรมการกลาง แต่ถ้าไม่มีกำนันให้คณะกรรมการกลางเลือกผู้ใหญ่บ้านคนหนึ่งเป็นประธานกรรมการกลาง และให้ประธานคณะกรรมการกลางอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าตำแหน่งประธานคณะกรรมการกลางว่างลงก่อนถึงกำหนดออกตามวาระให้ดำเนินการเลือกใหม่ และให้ผู้ที่ได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา 9 ประธานคณะกรรมการกลาง ตามมาตรา 8 ต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก
- (3) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อได้สอบสวนเห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับตำแหน่ง



"กรรมการกลาง" หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นกรรมการของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

"คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ" หมายความว่า คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

"ประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ" หมายความว่า บุคคลซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวง ข้อบังคับและระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้ กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

## หมวดที่ 1

### การกำหนดหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา 6 การบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ให้ถือเอาหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เป็นหลัก ส่วนการจะกำหนดให้หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัตินี้ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศเป็นคราว ๆ ไปตามความเหมาะสมแห่งสภาพท้องที่

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยุบเลิกหมู่บ้านให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

การรวมหมู่บ้านต่างอำเภอมากำหนดเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองจะกระทำมิได้

## หมวดที่ 2

### คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา 7 ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการกลางคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านเป็นกรรมการกลางโดยตำแหน่ง และให้มีการเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิจากราษฎรในหมู่บ้านนั้น

พระราชบัญญัติ  
จัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง  
พ.ศ. 2522

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.  
ให้ไว้ ณ วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2522  
เป็นปีที่ 34 ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ  
ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหาร หมู่บ้านอาสาพัฒนาและ  
ป้องกันตนเอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ  
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา 1 พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสา  
พัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. 2522"

มาตรา 2 พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา  
เป็นต้นไป

มาตรา 3 ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติหมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. 2518

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

"หมู่บ้าน" หมายความว่า หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองที่ได้กำหนดขึ้นตามพระ  
ราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการกลาง" หมายความว่า คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกัน  
ตนเอง

"ประธานคณะกรรมการกลาง" หมายความว่า ประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้าน  
อาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา 27 โครงการใช้จ่ายเงินของหมู่บ้าน เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้วให้นำเข้าข้อบัญญัติจังหวัดตามระเบียบและวิธีการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด  
สภาจังหวัดจะเปลี่ยนแปลงโครงการใช้จ่ายเงินของหมู่บ้านมิได้

## หมวดที่ 6

### การควบคุม

มาตรา 28 ให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ และมีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการใด ๆ ซึ่งเห็นว่าเป็นผลเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการ แต่ถ้าคณะกรรมการกลางไม่เห็นด้วยอาจอุทธรณ์ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดให้วินิจฉัยชี้ขาดได้

มาตรา 29 คณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการฝ่ายใดดำเนินการหรือมีพฤติการณ์ที่จะเป็นการเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการเมื่อได้ทำการสอบสวนแล้ว ปรากฏว่าเป็นความจริง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งยุบคณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการฝ่ายนั้นได้

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบคณะกรรมการกลางแล้ว ให้นายอำเภอดำเนินการเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่สั่งยุบระหว่างที่คณะกรรมการกลางถูกยุบ ให้นายอำเภอรับผิดชอบการปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการกลาง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบคณะกรรมการฝ่ายใด ให้คณะกรรมการกลางเลือกประธานคณะกรรมการฝ่ายนั้นโดยมิชักช้า และให้ประธานคณะกรรมการฝ่ายดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ามาร่วมบริหารตามมาตรา 17

ผู้รับสนองพระราชโองการ

**ส. โทตระกิตย์**

รองนายกรัฐมนตรี

(96 ร.จ. 18 ตอนที่ 75 (ฉบับพิเศษ) ลงวันที่ 10 พฤษภาคม 2522)

**หมายเหตุ:-** เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยหมู่บ้าน  
อาสาพัฒนาที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติที่ไม่รัดกุมและเหมาะสมกับสภาพและ  
สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน สมควรยกเลิกกฎหมายดังกล่าว และมีกฎ  
หมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองขึ้นโดย  
เฉพาะ เพื่อให้การจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง จึงจำเป็นต้องตรา  
พระราชบัญญัตินี้ขึ้น